Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Scala coeli

Johannes <Gobi, Iunior>

[Straßburg], 1483

De passione Christi

urn:nbn:de:bsz:31-106862

Visual Library

Dic mihi vnaꝫ rem quā cuſtodiā ⁊ ſaluer ꝑ eā. Rn̄dit ei ſenex. Ob ſecro ꝙ audias ⁊ ex his vnaꝫ cau ſam ſalutis reporta. tribulatō q̄dā ſalſamētum eſt ex tribꝰ ſpēbꝰ confectum. ex zincibere ↄgnitōniſ ꝑmioꝝ celeſtium. ex pipere timoris infernaliū penaꝝ. ⁊ ex croco ↄ paſſionis mortis xp̄i. Et q2 iſtd̄ ſal ſamentū conſ̄uatur in olla patiē tie pfectiſſima virtutū eſt. Preterea paciētia eſt mira cōſ̄uatiua. ſal mūdificatiuū. ⁊ quia conſ̄uatꝰ in pixide pacientie pfectiſſima v̄tutum eſt. ¶ Item ad idem. Legitur i vitaſpa. Q, dū q̄dā ſenex tribulatus fuiſſet viſitatꝰ a quodam alio viſitans ad ↄſolatōnem tribulati. tria exēpla ꝓpoſuit. Si domus alicuiꝰ eſſet igne ſuccēſa quē ꝑ ſe nō ſufficeret extinguere portans ſibi aquā. dignꝰ eſt amore ⁊ nō odio. Conſcia noſtra ē ſuccenſa igne ↄcupiſcentie. ⁊ q2 deꝰ mittit nobis aquā tribulatōis ꝑ ꝑ quā extinguitꝰ eſt laude dignꝰ ⁊ non odio. Preterea ſi aliq̄s captus ab hoſtibꝰ ſuis ſup equū velociſſimū ducētur ad mortē. interficiēs equū vt vulnerans eſſet ſibi gratus. Equus ducēs ad mortem eternam eſt corpꝰ laſciuū ſup q̄m ſedet ſpūs captus a pc̄tis. ⁊ quia deus hūc equū ꝑ īfirmitates vulnerat vt biberet ſpm̄ laudādus ⁊ amādus eſt. Terciū exemplū fuit iſtud. Si miles bellans cum alio milite incipet deficere ⁊ aliꝰ prevalere gratum hīet. Si aliq̄s fortiorem debilitaret inimī vt de eo honorabilē victoriā hīet. Et quia caro iam ſupabat ſpm̄ deus eam debilitans ex hoc debet laudari ⁊ ardenter amari.

De Paſſione chriſti.

Paſſio xp̄i bn̄dicta multa bona inducit i nobis. Primo eſt infirmitatū curatiua. Legitur in hiſtorijs antiq̄s Q, dum alexāder intima indie penetraret pūctus a quodā ſ̄pente inflari cepit. ⁊ tunc quidā ꝑitiſſimꝰ ſapiens miſit ſibi ramū in qͦ erāt tres virgule. et i qualibꝫ virgula erant q̄ttuor folia. ⁊ in medio folioꝝ fructus. ⁊ p̄cepit vt ſi ↄtinue ſederet dormiret iaceret ſup illa folia. ⁊ comedēt de fructu ibi contento ſine defectu recipet ſanitatem. Qd̄ preceptuꝫ medici diligēter obſ̄uans plenarie eſt curatꝰ. Loq̄ndo ſpūaliter. iſte alexaāder eſt homo qui penetrās ⁊ affectāſ equalitarē ſapientie. ſed ꝑ venenum ſupbie ſ̄pentis. id eſt demonis eſt inflatus. Et ideo deꝰ pi miſit ramū. i. filium dei bn̄dictum i quo fuerunt tres ſubſtātie. diuinitas corpus ⁊ aīa. ⁊ ab iſtis egreſſa fuerunt. xij. folia mirabilis pietatis id eſt. xij. verba circa paſſionem plata. Primū fuit pie exhortationis. vigilate ⁊ orate. Scd̄m pie oīonis. Pater ſi fieri poteſt ⁊c̄

vt nos a preteritis malis veniã. a preſentibus tutelam. a futuris cautelã patraret. Terciũ fuit pie oblationis. Ego ſuʒ ſi me q̃ritis ſinite hos abire. Quartum fuit pie rep̄henſionis. amice ad quid veniſti. Quintum pie reſpõſionis. Ego palam locutus ſuʒ mũdo ꝛc̃. Sextum fuit iterpellatõis. qñ flagellis ceſus. ſpinis coronatus. clauis conſtrict9. patibulo affixus. obprobrijs ſaturatus. oim dolorum imemor ait. Pr̃ ignoſce ill'. hec bern. Septimum fuit fidelis aſſociatõnis qñ quis vſqʒ ad ſingultũ ipi9 anime ſemp̄ in pc̃tis fuit ꝛ in ipa hora expiratõis latro p̄ ſuis ſceleribus crucifixus maliciam ſuaʒ confeſſus ꝛ culpam miam inueit. Vñ dictum eſt ei. hodie mecũ eris in padiſo. Octauũ eſt pie cõmiſſionis. Mulier ecce filius tuus. ecce mr̃ tua ꝛc̃. O dñã miſericordiſſia quot fontes dicam lacrimaꝝ erupiſſe. quot gemit9. quot ſingultus de dulciſſimo pectore ꝛ corde tuo ꝛ de pudiciſſimis oculis tuis cuʒ attendẽs vnigenitũ tuum inocentem ligari flagellari mactari ꝛ in cruce ſine culpa extendi. ꝛ carnẽ d̃ carne tua ab impijs crudeliter lacerari. cum ſuum pro filio. diſcipulum pro mgr̃o recipes. Hec anſhelm9. Nonũ fuit verbum cõpaſſionis. inſultant judei ſpinis coronant. ſputis dehoneſtãt. flagellis cedunt. obprobrijs afficiũt. ligno ſuſpendunt. lancea confodiũt. poſtremo ſepeliũt. ꝛ ſic relicta ẽ dei veritas nõ paternitas. ꝛ radi9 ſolꝰ vnic9 dicẽdo. De9 meus vt q̃d me dereliquiſti. Clamat caput mẽbris. Hec auguſtin9. Decimũ fuit v̄bũ feruentis dilectõis. ſitio. Vndecimũ fuit ꝯſummate pfectõis. cõſummatũ eſt. Duodecimuʒ vltime fuit ꝯmendatõis. jn manus tuas dñe ꝯmẽdo ſpm̃ meuʒ ꝛc̃. In iſtis ergo folijs ſtat merituʒ paſſionis xp̄i. ꝛ jdeo ſi de iſto fructu mentẽ ſaciaueris ꝛ in his folijs imorat9 fueris. neceſſe eſt vt tam ipfecta infirmitas expellat' a te. Scd̃o eſt honoratiua. Legit' in li. de vij. donis ſpũſſ. Q̃ʒ fuit quidam princeps noie artuſius qui nunq̃ volebat ꝯmedẽ de qualibʒ die quouſqʒ rumores nouos audiuiſſʒ de aliqua p̄te mũdi. Cuʒ autem q̃daʒ die ieiunaſſet vſqʒ ad nonam expectãdo rumores de feneſtra ſua aſpexit. ꝛ vidit naueʒ ꝓperare ad portum. Cũqʒ nuncios miſiſſet vt audiret rumores. inuentuʒ eſt q̄ i naui tm̃ vnus mortu9 iacebat. Et duʒ ſcrutati eũ fuiſſent inuenerũt in latere eius vnã lr̃am ſeptem ſigillis ſigtam. ꝛ in quolibʒ ſigillo ſua ꝓſcriptio erat. jn circũferẽtia primi erat ſcriptũ ꝓditio. jn circũferentia ſcd̃i oblatio. jn circũferẽtia tercij deluſio. jn circũferentia q̃rti flagellatia. jn circũferẽtio q̃nti dãnatio. jn circũferẽtia ſexti appropinquatio. jn circũferẽtia ſeptimi terminatio. Cũqʒ apperuiſſet

lr̃am inuenerunt a quibus fuerat mortuus. Tũc ille ↄgregans exercitum mortem ipi⁹ potẽtiſſime vindicauit· Loq̃ndo ſpũaliter. p hãc nauez crux xp̃i bñdicti intelligit̃ Sz p mortuum ibi iacentẽ intelligitur xp̃s bñdictus. ⁊ q: humanum gen⁹ qđ nũc eſt artuſius expectabat rumores nouos alias inauditos· ſed accedam⁹ ad vulnera xp̃i· inueniem⁹ lr̃am cũ ſeptem ſigillis· ⁊ cũ quinq; lineis ſcriptã ¶ Prima lr̃a in qua eſt pditio· ſignificat eius venditõnem· in qua ſapientia cũctis precõſior opibus· ⁊ cui omia q̃ deſiderãtur non valẽt compari p viliſſimo p̃cio fuit vendita ⁊ data de⁹ virtutuz p viliſſimaz creaturã. dñs p ſeruũ. mgr̃ p diſciplm̃. pater p filium· comedẽdo· bibendo· ſalutãdo. ⁊ oſculãdo. non quidem iuſtis ⁊ ſanctis. ſ; agnus lupis. innocens homicidis amicus inimicis ·pius impijs· iuſt⁹ iniuſtis· ⁊ hoc totũ factum eſt vt te venditum redimẽt· occiſus diligeret· ⁊ pditum recuparet· Sz ſcđm ſigillum ſig̃ficat eius voluntariam ſatiſfactõez· in cui⁹ circumferẽtia ſcriptum erat oblatio· qñ miſtris crudelibus ad crudeliter lacerãdum fortiter ↄſtringenduz ad fuſtigandu;. ⁊ q̃ſi vilis latro p vicos ⁊ plateas vinct⁹ ducenduz ſe tradidit· Qũo pc̃tõr letari p̃ot cũ nõ ſit liber. niſi p vincula xp̃i· Qũo ↄgratulari poteſt cũ non ſit saluus. niſi p dolores xp̃i. Qũo p̃t vanitatib⁹ intẽdẽ cum vitaz nõ habeat. niſi p mortem xp̃i· Et idõ ſepties ligari voluit. ſc; in p̃ſepio in orto· in domo anne. i domo cayphe· in pretorio ad colũnaz· i crucis patibulo· in ſepulchro vt ſeptem vincula pc̃tõꝝ mortalium diſrumperet· ¶ Terciũ ſigillum fuit humilitas· ⁊ in hoc fuit circũſcriptio illuſio· q̃ in locis q̃ttuor fuit facta. in domo cayphe qñ facies ſole ſpecioſior fuit ſputis iudeoꝝ viliſſimis inquinata· alapis ceſa. blaſfemis inhoneſtata i ludibriũ velata palmis iterrogata. ⁊ huic deluſioni ↄiũcta eſt ſcđa· qñ i domo pilati veſtimẽtis ꝓprijs exuit̃ in ludibrium a militib⁹ tanq̃ fatuoꝝ purpura circũdatur· ſpinis coronatur· fc̃te adoratur. rex iudeorum vocatur. ⁊ tanq̃ non valens ſaluare a lõge ſalutat̃· caput eius angelis tremebũduz ⁊ venerãdũ ſpiritib⁹ beatis arũdine pcutitur ⁊ tanq̃ fragilis· ⁊ nullã hñs potẽtiam· baculus arũdineus in maũ eius dextera p ſceptro regio poitur. ⁊ tanq̃ ſit vermis viliſſimus ⁊ imundiſſim⁹ conſpuitur. ⁊ tanq̃ ab omnibus ↄtemnendus vocata tota cohorte gentiliũ ⁊ iudeoru; illuditur ⁊ irridetur altiſſimi fili⁹ gl̃ia angeloꝝ· ſalus iuſtoꝝ. decus beatoꝝ. Et huic deluſioni addita eſt alia qñ ab herode rege ⁊ a toto ſuo exercitu cõtemnit̃ ⁊ irridetur· ⁊ tanq̃ fatuus indutus veſte alba remittitur. huic quarta ẽ ad

iuncta qn̄ pi miſericordiaꝝ cruci affixus ⁊ effūdēs viſcera ſue mie ꝓpter ſalutem nr̄am a principibꝰ ſummis ſacerdotibꝰ principibꝰ ſeniorib ꝰ ⁊ ſcribis ꝓꝑlis militibꝰ et etiam ab ipis ↄdemnatis ⁊ latronibus ꝑtereūtibus ⁊ mouentibus capita ſua. blaſſemabant vituperabant. ſubſannabant felle ⁊ aceto potabāt. ¶ Quartuꝫ ſigillū ē paciencia. In cuiꝰ circūferentia ſcritum erat verberatio. q̄ fuit facta liguis alapis flagellis ſpinis pūgentibꝰ barbe euulſione. ſputorū impoſitōne. flagelloꝝ oculcatōne ¶ Quintum. eſt ſigillū fortitudo in cuiꝰ circūferentia ſcripta erat dānatio facta ſupple in domo anne ad ꝑcuciendūꝫ i domo cayphe ad occidendum in domo herodis ad irridendūꝫ. in domo pylati ad crucifigēdūꝫ. vbi effudit ſaluator noſter totius caritatis ſue ꝓfluuium qn̄ ſcꝫ ꝑ nobiſ voluit iudicari condemnari crucifigi ⁊ mori. ¶ Sextum ſigillum fuit dilectio in cuiꝰ circūferentia ſcriptū erat appropinquatio. qn̄ qui portabat orbeꝫ humero incuruato portauit crucē. qn̄ qui regebat ſolem ſ̄tis feſtinabat ad morteꝫ. ¶ Septimū ſigillū eſt obediētia. ⁊ in circūferentia ipius erat ſcripta terminatio. qn̄ fons pietatis fuit ꝑemptꝰ qn̄ nobiliſſimū corpus inter viliſſimos latrones fuit extenſum. qn̄ amariſſima mors fuit iebriata et repleta dulciſſima vita mūdi. captiuoꝝ libertas traditur. glia āgeloꝝ illuditur. deꝰ oim flagellatᷣ. qn̄ ſpeculum ſine macula ↄſpuitᷣ ⁊ vita oim occiditur. Lra ergo in qua ſunt iſta ſigilla. compaſſio in qua ⁊ a quibꝰ fuit occiſus. quia a iudeis. ꝑ quibꝰ fuit occiſus. qꝛ ꝑ pctōribꝰ. quare fuit occiſus. qꝛ ꝑ veritate. quō fuit occiſus. qꝛ viliſſime. ꝓpter quid fuit occiſus. ꝓpt cōuerſionem nr̄aꝫ. ¶ Item ad idē Legitᷣ in li. de. vij. dois ſſ. Qꝫ fuit quidā miles ꝓbiſſimꝰ. ⁊ rex noiatiſſimi regni qui ad terrā longinꝗ̄ veniens ꝑdita via venit in deſ̄tum ꝑiculoſiſſimuꝫ ⁊ malū. ⁊ quia nullū refugiū vel ↄſolatōnem inuenire potuit. occurrēs ei quidaꝫ paup homo exn̄s in illo ad ſuum duxit. ⁊ de ſua paupꝑtate ſibi ſ̄uiuit. quia vero iſte paup hō hēbat ſeptē filias. q̄ ſe occupabāt totaliter in ſ̄uitio iſtius regis. Duꝫ rex vellet recedē. reqſiuit a paupere q̄d vellet ab eo. Tūc paup. habeo vij. filias pulcerrimas. nec in boitate nec i pulcritudie deficiūt. licet ſunt paupes. nec in genere. et ideo ſupplico vt vnā illaꝝ vxoreꝫ recipiatis. vt alie ↄuenīetius maritati poſſint. Qui libēter ↄcedēs ↄtraxit circa horā completorij cū vna. Qs attēdens ſcd̄a ſoror circa matutinas venit ad eum ⁊ ſupplicat eū cuꝫ lacrimis vt etiā ſit maritus ſuus ſicut ⁊ ſororis ſue. Qui cōpaſſus etiā ↄtraxit cum iſta. in prima hᵒ audiēs tercia ſoror cum

lacrimis ſupplicat vt etiã efficia
tur vxoꝛ ſua·z etiã cũ hac ↄtraxit
Cetere vero etiã audientes·quar
ta in tercia·quinta i ſexta·ſexta i
nona ·ſeptima i veſpis ↄtraxerũt
cuꝫ eo·vt verificetur verbũ ꝓphe-
te·apphendent ſeptem mulieres
virum vnum in die illa·Tunc rex
celebꝛato mr̃imonio cum omnibꝰ
iſtis diuicijs z honoꝛibus ditauit
ꝑiem iſtaꝝ z ſuos ꝑentes liberuꝫ
egreſſum z ingreſſum dedit omi-
bus amicis iſtarũ de regno z im-
perio ſuo·vt iam non pauꝑes ſed
diuites vocarẽtur·Loquẽdo ſpiri
tualiter· jſte rex ſummꝰ eſt filius
dei·ſed nemus ſiue deſtuꝫ ad qđ
ꝑuenit eſt vita pꝛeſens in quo ca
loꝛem z frigus famẽ z ſitim·laſſi-
tudinẽ infirmitateꝫ z etiã moꝛteꝫ
habuit·jſte pauꝑ homo qui eũ re
cepit fuit humanuꝫ genus quod
veſtiuit eum raubis ſuis in vtero
v̈ginis bñdicte·Et quia habebat
ſepteꝫ filias que aſſidue ſuierũt
ſibi· licꝫ ſponſalia ↄtraxerat cum
aliquibus qñ debuit reccdere ꝑ
moꝛtem·in completoꝛio contraxit
ꝑ verba de p̄ſenti cuꝫ humilitate
qñ fuit captus ligatus zc̃·In ma
tutinis cõtraxit cuꝫ pacientia qñ
v̈beratus illuſus colaphis ceſus·
barba euulſa cũ pedibꝰ z pugnis
mactatꝰ obmutuit tanq̈ ouis co-
ram tondẽte·In pꝛima contraxit
cum pietate qñ illuſus zc̃·compa
ciebatur pplo neq̈·In tercia cõ-
traxit cũ caritate qñ carnes ſuas
pꝛebuit verberãtibus humeros
ſuos baiulationi crucis zc̃·In ſex
ta contraxit cum obedientia qñ
crucifixus·felle potatus·toꝛmẽtiſ
ſaturatus dixit conſumatum eſt·
In nona contraxit cum pauꝑtate
qñ in cruce moꝛtuꝰ z derelictꝰ ſte
tit·Sed in veſperis contraxit cuꝫ
pace qñ fuit in tumulo collocatꝰ
Et has hoꝛas repꝛeſentat mater
eccl̃ia in die naturali in ſeptẽ ca-
nonicis hoꝛis·Completis aũt iſtis
mr̃imonijs celeſtis rex humanum
genus ditauit poꝛtam celi nobis
aꝑuit theꝫaurum ſacramẽtoꝛuꝫ de-
dit·z liberum acceſſum z ſecuruꝫ
pꝛeſtauit· ¶ Tercõ eſt temptatõ
num ſuꝑatiua· Legitur in libꝛo đ
ſeptem donis ſpũſſancti Q, fuit
rex qui ex negligentia z fatuita-
te ſua regnum optimum perdidit
Et quia habebat filiam vnicam q̃
pauper remãſit poſt patris moꝛ-
tem·requiſiuit aliquem ſponſum
pꝛobum·z nobileꝫ in virtute cuiꝰ
poſſet recuꝑare hereditateꝫ per-
ditam·Qđ audiẽs vnus miles p̄-
biſſimus nobiliſſimus z pulcerri-
mus cõtrahere cum ea voluit·eo
ꝙ foꝛmoſitas z diſcrecõ illiꝰ iuuẽ
cule ſibi placeret·z celebꝛato ma
trimonio dũ iſte inuadẽdo hoſteſ
ſue vxoꝛis z recuꝑando totaliter
regnum vulneratus obcubuiſſet·
juuencula triſtis z meſta cum ho
noꝛifice ſepeliri pꝛecepit z omẽs
armaturas z armeſia ſui coꝛpis i
ſua camera reponi mandauit·Et

q̄ñcunq; illi a quibus abſtulerat
vir ſuus hẽditatem· ⁊ qui malicõ
ſe expulerant p̄rem ſuum ⁊ procu
rauerãt mortem ſui viri volebant
aliq̄d de terra ſua vel facere pa-
cem ⁊ cõuentõnem cum ea· ipa in
grediebat' cameram ſuã ⁊ ↄtem-
plabat' fractõnes· ictus vulnera-
tiones· laceratõnes que appare-
bant i armaturis viri ſui q̄ omia
ſuſtinuerat ꝓpter amorem ſuum ⁊
vt recuparet ſibi illud regnũ· Pñ
tunc ↄtemptis hoſtibus nolebat
eis conſentire· Loquendo ſpũalit
iſte rex fuit primus homo habẽs
plenum dñium ſupͣ ſe ⁊ creaturaſ
terreſtres· quia vero ab hẽditate
celeſti ⁊ tempali fuit eiectus per
maliciam demõis· idcirco mortuꝰ
eſt paupꝫ relicta vna filia ſcilicet
humanitate noſtra· Et quia filius
dei benedictus contraxit cum ea
⁊ moriendo ꝓpter amorem ſuũ; re
cuparuit hereditatem ſibi ꝑditaz
⁊ nunc qui p̄rem noſtrum exhẽdi
tauit· mortem xp̄i ꝓcurauit vult
facere pacem cũ ea ⁊ p̄ſentat mi-
tos filios quos hab;· vt in ſignu;
federis cum eis contrahat· deb;
attendere fragilitas humana ad
cameraz ſacre ſcripture vel m̄ris
eccl̄ie· in qua conſuat armaturas
ſponſi mortui· Et primo deb; con-
ſiderare i rauba i armaturis car-
nis xp̄i· q̄uo altiſſimi filius ſit vi-
rorum nouiſſimus· gl̄ia angelorũ
eſt ludibrium pc̄tõꝝ precõſum ſa-
lutis precium viliſſimũ reputat'· i

oculis intuẽntiu; nemo ſublimior
nemo deſpectior· eſto vilis q̄ntu;
potes nunq̄ꝫ xp̄o vilior eris· Ipſe
ſiquidem rex regum ⁊ dñs dñan
tium fuit viliſſimo precõ venalis
expoſitus· a viliſſimo ppl̄o viliſſi-
me paſſus· in viliſſimo loco cruci-
fixus· ⁊ inter latrones poſitus eſt
iniquis ⁊ viliſſimis hominibus de-
putatus eſt· Et hoc primo dẽmus
conſiderare. ¶ Sc̄do debemus
ↄſiderare curaſſim pauptatis eiꝰ·
Quomõ i thezauro bonoꝝ omniũ
fuit ſumma penuria ⁊ artiſſima
paupertas· non habuit vnde vitaz
redimẽt· non habuit qui ꝑ eo co-
ram iudice ſtaret· non habuit qui
nuditatẽ eius coopiret· non hũit
vbi caput quiete reclinaret· non
habuit aque dulcis etiam vnum
hauſtu;· amici deficiebãt· inimici
inſultabãt· mẽbra ſua languebãt
etia; vltimo lingua aceto ⁊ felle
potabãt. ¶ Tercio conſiderãde
ſunt blaſfemie ſue benĩg̃tatis q̄
non ſolũ mala pſeq̄ntiu; ſuſtinuit
ſed nec nocuit eis nec nocere vo-
luit· ymo apud patrem excuſauit
crucifixores ⁊ ꝑ his rogando cla
mauit· pr̄ ignoſce eis· vnde here-
ditas ſua facta eſt quaſi leo in ſil
ua· qui viſo cruore prede magis i
ſeuit· in eo tamẽ maior fuit beni-
gnitas q̄ꝫ paſſio· qui compaſſionẽ
ꝓpoſuit paſſioni· Attendat ergo
deuota mens ad iſtas blaſfema-
tiuas que non timuerunt iudeos
armatos iudices iniuſtos coronã

ſpineam veſtimētoꝝ diuiſionē·ace
ti ꝛ fellis potatōnē· militum irri
ſionē·inimicoꝝ ſubſannatōnē cru
cis crudelē extenſionē· lancee cō
foſſionē·qꝛ qui nō rapuerat tunc
exoluebat· ¶ Quarto debꝫ atten
dere ad ſcutū paciētie eiꝰ vbi nō
fuit dolor ſup dolorē eiꝰ ꝛ angu=
ſtie ꝑturientis poſſidebāt eū·nec
ꝓpter hoc iudicanti iniuſte mina=
batur ad obiecta crimina·non re
ſpondebat ꝯtra ſkitates·non mur
murabat volūtarie ad ꝑferēdum
oīa ſupplicia ſe ꝑferebat·et cū
pacientia oīa ſuſtinebat· Unde
Bern· Caput tremebūdum celeſti
bus ſpiritibꝰ ſpinaꝝ denſitate cō
figitur·oculi mūdiores ſole i mor
te caligātur·aures audiētes cātꝰ
angelicos·audiūt pctōꝝ inſul=
ſus dicentiū· crucifige crucifige
eum·os qd docꝫ angelos felle et
aceto potatur·facies ſpecōſa p̄ fi
lijs hoīm·ſputis iudeoꝝ deturpa
tur·manꝰ q̄ celos fūdauerūt cru=
ci affixe extēdunt᷑· pedes quorū
ſcabellū adorādū qm̄ ſanctū eſt
cruci clauis aſtringātur· Et quid
pl̄a·linguā hūit adorandū librā
ꝛ m̄rē diſcipl̄o cōmendādū·
¶ Quinto debꝫ cōtemplari galea
ſue innocētie·vbi abſqꝫ pc̄ti labe
tam crudelē ſuſtinuit paſſionem·
Nam attritꝰ eſt ꝓpter ſcelera no
ſtra· ꝛ vulneratꝰ ꝓpter iniq̄tates
nr̄as· Et ideo impijſſimꝰ eſſet qui
huic nobili tam dura ꝛ ignomio=
ſa paſſa nō cōdoleat ·tū nō ex ſua
ſed ex noſtra cl̄pa paſſus fuit dia
iſta· ¶ Sexto dēmꝰ ꝯſiderare coo
ꝑturam equi·ꝛ hᵒ fuit caritas vbi
totus expāſus ſe totū in cruce de
dit omībꝰ carnē ſuā in cibum·ſan
guinē in potum·aīam in precium
brachia i refugiū·crucē in clipeū
cor in amoris iudiciū·aquā i bal=
neū·ſudorem in medicamētū·cla
uos in ſalſamētum·ſpineā coronā
in ornamētum· verba in documētū
vitā in mortē·ꝑtꝛqꝫ in exemplū
Quid ergo retribuet anima p̄ tti
cooptura afferens fecūditatē·et
ei datur ſterilitas·afferens hono
rem ꝛ ei datur ꝯtumelia·afferens
medicinas ꝛ ei dant᷑ vulnera·affe
rens vitam ꝛ ei datur mors· Atte
de non ſolum ad coopturam hāc
ſꝫ ad ſigna noue gracie que tibi
xp̄iane monſtrātur· ¶ Septimo
conſiderāda eſt cella eius·Et hec
cella fuit penitēcia qn̄ mūde ꝛ op
time complexionate carnes eius
tam violenta ꝛ ſubita diſſolutio=
ne rupte fuerunt· nec fuit mina
particula in qua ſummus dolor ſe
non diffuderit·vnde p̄ oīs artus
ꝛ per omnia membra per totū cor
pus crudeliſſime extitit vulnera=
tus·ꝛ precipue i manibus ꝛ pedi=
bus in quibus nerui totius corpo
ris coniūguntur·nec lingua imu=
nis fuit a tanto dolore ꝛ cum ace=
to ꝛ felle ſic afflicta· Octauo de
bꝫ ꝯſidrarē cirothecas ꝛ cāberies
vulneꝝ pedū ꝛ manuū· Nono dꝫ
ꝯſiderarē enſē iuſticie ibi ꝯfractū

Nam iudei poſt egipti liberatō-
nem mane trāſuadatōnem·māne
cibatōnem·columne preceſſionez
terre optime donatōnē·regis inſi
nuatōnem·ꝓphetaꝝ miſſionē· mi-
raculoꝝ choruſcatōnem. infirmi-
tatum curatōnem. ſacramentorū
ſalutis inſtitutōnem· manus ſacri
legas in eum proijciētes ·ceperunt
ligauerunt·illuſerunt·flagellaue
rūt·crucifixerūt ⁊ occiderunt. At
tende ergo o anima qn̄ demō pa-
cem mire voluerit tecum q̄nte re
muneratōnis d̄bito abſtringaris
dn̄o pacienti·reſpice ſanguinē·ſu-
dorem ·cōtumeliā·flagelloꝝ inſtā
tiam·coronam ſpineam·ſputa lu-
dibria·crucis vngariam·patibuli
ſuſpendiū·viliſſime mortiſ ſuppli
ciū·⁊ probra nefādiſſima ⁊ ſuz cer
tus ꝙ nūq̄ pacē facieſ cū d̄mone
nec miſeram animam tuam filijs
ſuis ſponſam donabis· ¶ Quar-
to eſt ditatiua·Legitur in libro d̄
ſeptem donis ſpūſſancti Q, fuit
quidam nobilis qui audiēs com-
mendatōnes mirabiles de illis q̄
erant liberales ⁊ abūdanter do-
nabant·volens omnes ſupare q̄d
quid habuit ſiue in indumētis ſi-
ue in alijs petētibus eſt largitus
⁊ vltra hoc ſe dedit in maioris li-
beralitatis ſignum. ¶ Loquēdo
ſpūaliter· iſte nobilis eſt Chriſtꝰ
benedictꝰ qui ſua dedit incarna-
tione ſe in cōſortium·in cena in vi
ctum·in paſſione·in redemptōnis
preciū·corpus crucifixoribus·dor-
ſum flagellatōnibus·facientibus
⁊ cōſpuentibꝰ genas ꝑcutiētibus
barguinē reis·ſudorē infirmis·fō
tem lateris imundis· lacrimā vel-
lentibꝰ·cor redire volentibus·ve
ſtem luſoribus·diſcipulo matrem
ſymeoni ſyreneo crucē·paradiſuz
latroni ·animam pr̄i·vitam morti·
in ſignum ꝑfecte liberalitatis vt
nos ditaret complete. ¶ Quito
eſt pctōꝝ leuatiua· Refert Augꝰ
⁊ in libro de ſeptem donis ſpūſſ·
tcꝑitur Q, quidā fons eſt in quo
omēs faces accenſe extinguūtur
⁊ extincte in eo accendūtur·cuiuſ
virtus tanta eſt ad lotionem im-
mundiciaꝝ ꝙ qn̄cūqȝ aliqua ma-
cula aqua illa abluitur ſtatiz mū
datur q̄ntumcūqȝ ſit antiqua ·Et
quia natura ibi operatur mirabi
lia·rex illiꝰ terre capſam marmo-
ream duoꝝ coloꝝ ibi fecit appoi
que per xij·foramina hanc aquaz
volenti diffundit. Loquendo ſpi-
ritualiter· Iſte fons eſt meritum
paſſionis chriſti extinguēs omnē
ardorem libidinis ⁊ accendēs fa
cem ꝑfectiſſime caritatis·Capita
iaſ piſcina eſt benedictum corpus
chriſti emittēs ad lotionē pctōꝝ
meriti paſſionis . Et ſcd̄m ꝙ duo-
decim macule ponūtur in nobis·
duodeciz irrigatōneſ ad nos abū
danter fluunt·quia ſm̄ Auguſti
num omne peccatuz·vel eſt amo-
re nimis inflāmante·vel ex timo-
re comprimēte·contra primuz eſt
ſudor ſanguineus chriſti· contra

ſcd̄m dira vulneratio et flagella·
tio· Item om̄e pc̄tm̄ vel eſt cōtra
dei volūtatem operando· vel cōtra
dei volūtatem obmittēdo ·ꝛ quia
voluntas pes noſter eſt·cōtra pri
muz eſt fluxus ſanguīs pedis dex
tri·contra ſcd̄m eſt flux⁹ ſanguis
pedis ſiniſtri· Item om̄e pc̄tm̄ vt
eſt originale vt actuale· Si origi·
nale ſic abluitur p aſpſionez late
ris xp̄i· Si actuale p aſpſionē ſā·
guinis· Item om̄e pc̄tm̄ vel īclu·
dit in ſe malum ꝛ eſt factuz mala
intentōne·vt includit in ſe malū·
ſed nō eſt factum mala intentōne
Primū abluitur p riuū ſanguinis
man⁹ dextre·Scd̄m p riuū ſanguī·
nis ſiniſtre·Item om̄e pc̄tm̄ vel ē
ex nimio gaudio in pſperis·vel n̄
compatiēdo in alioꝝ aduerſ·Pri
mum abluitur p riuū lacrimaruz
dextri oculi· Scd̄m p riuū lacri·
maꝝ ſiniſtri oculi· Item om̄e pec
catum vel eſt ex inordiata cuſto·
dia ſenſuū·vel ex pūerſitate inte·
riori·Primū abluitur p riuos pun
ctionum ſpinarum·Scd̄m ex riuo
mellifluo lacrimabilis verbi ꝛ ſ·
monis· ꝛ ita nulla macula repit·
in nobis q̄n i paſſione xp̄i pfectiſ
ſime purgationes repiantur·

¶ Sexto eſt maloꝝ rephenſiua·
Legitur in libro de vij·donis ſpi·
ſc· fuit quidam miles Placidus
nomie· qui cum magna comitiua
ſui principat⁹ ad ſiluaz vadēs vi·
dit ceruū pulcerrime forme i gre
ge ceruoꝝ ad quē currens elōga·
tus a ſocijs·Dum ingreſſus fuiſſz
nem⁹ ſtetit ꝛ in medio cornuū ap
paruit crucifix⁹·ꝛ p os cerui hec
verba Placido dixit· Placide ego
ſum ihūs nazaren⁹ qui poſtq̄ la·
ui pedes diſcipłoꝝ meoꝝ in viliſ
ſimo loco ꝛ viliſſima morte ſuſce·
pi interitum ꝓpter inimicoꝝ attra
ctōnē·amicoꝝ ſubleuatōnem· ꝓt
captiuoꝝ liberatōnem·abundan·
ter magna largit⁹ ſum·Et ipſi du
ra ꝛ aſpera induxerunt mihi· du·
ra verba· duriora verbera ꝛ hor·
ridiſſima tormēta·Et licz defect⁹
humanos aliter repare potuiſſez
plus volui hoc iniuriam meā ꝛ vi
ciū ingratitudis a pc̄tōrib⁹ remo
uerem·Cur ergo me creatorē celi
ꝛ terre ſic pſequeriſ·Tunc ille·do
mine adiuua me·Docuit aūt eum
articulos fidei·ꝛ ad domum veni
ens cum vxore ꝛ filijs baptizatus
eſt·Cum aūt ſecunda die veniſſet
ad eū ſibi etiam appuit·ꝛ confor·
tans eum dixit· q̄uo multa paſſu·
rus erat ꝓpter eum· ¶ Item ad
idem·Legitur q̄ quidaz Bartho·
lome⁹ nomie·qui dum ſumme de
uotionem h̄ret ad paſſionem xp̄i·
xp̄us ſemel ſibi appuit ſicut i cru
ce fuerat ita dicens· Cur me mo·
leſtant nefandiſſimi xp̄iani·bruta
animalia·elementa lapides com·
patiūtur mihi·ꝛ ipi abhorrēt paſ
ſionem·Cur portant ſertum d̄ flo·
ribus cū caput meū ſit pforatum
acutiſſimis ſpiniſ·Cur portāt anu
los ꝛ cirothecas in manibus cum

ego acutiſſimos clauos portem i
eis·Cur in veſtibus albis ⁊ varijs
tripudiant. cum ego ductus per
plateas ⁊ vicos illuſus exiſtam.
Cur currunt ⁊ ſaltant cuꝫ ego pe-
des meos i cruce clauatos habe-
am.Cur extendunt brachia in co-
reis in meum obprobrium habẽs
latus apertum ⁊ pectus in ſignuꝫ
vane glie ⁊ luxurie. Et ego latus
confoſſum mucrone dire lancee·
ſed conuertatur ad me ego ſuſci-
piam eos dicit dominus·eo ꝙ pro
ſeptem generibus hominũ ſeptẽ
dolores ſuſtinueraꝫ duros. Primi
ſunt ſuperbi·⁊ iſtis datur remedi
um in mea coronatõne. Secundi
ſunt auari·⁊ iſtis datur remediuꝫ
in mea flagellatione. Tercij ſunt i
mundi·⁊ iſtis datur remedium in
totius corporis mei dilacerrtõne
Quarti ſunt inuidi· ⁊ iſtis dat' re
medium in illuſionum ⁊ iniuriaꝝ
mearum repreſentatõne · Quinti
ſunt pigri·⁊ iſtis datur remediuꝫ
in pedum vinculatõne ·Sexti ſũt
guloſi in via amara cibatõne·
Septimi ſunt iracundi·⁊ iſti ha-
bent remedium in lateris aperti-
one. ¶ Septimo eſt hoſtium ſu-
peratiua·Legitur in libro de ſep-
tem donis ſpiritusſancti · Qꝫ qui-
dam Comes perſarum regi Alex
andro miſit armaturas tante for-
tudinis. tante nobilitatis. tante
puritatis ⁊ ſplendoris ꝙ nõ erat
aliquod iaculuꝫ quod poſſet illas
penetrare · Et quia in illis erant
caracteres roſarij timens Alexã
der ꝙ ibi latitaret aliqđ malum.
vocatis peritis·inuentũ eſt ꝙ ille
armature fabricate fuerũt ſub ſi
gnata cõſtellatõne ⁊ ꝙ vͤtute ce-
leſti tantam virtutẽ ⁊ firmitateꝫ
haberẽt· Loquẽdo ſpũaliter·per
Alexandrum hõ intelligitur cui
mittũtur armature a ſpũſancto vͤ
tutis mirabilis·vt ꝑ iaculuꝫ cuiꝰ
cũqꝫ peccati nec frangi nec pene
trari poſſint· Nam galea ẽ coro-
na xp̄i·claui pro gladio·crux coo-
perta pelle xp̄i pro ſcuto·pro cal-
caribus pedum vulnera. pro lori
ca liuores flagelloꝝ. Et in omibꝰ
iſtis relucet roſarium quinqꝫ vul
nerum xp̄i·in quibus eſt impreſſa
virtus a ſupnaturali virtute di-
uinitatis vt frangi ꝑ pc̄m nec ſu
pari poſſit ¶ Item ad idem·Re
fert Vincentius·ꝙ ſerapion fecit
fieri armaturas otra hoſtes ifrã-
gibiles ⁊ inſupabiles ab omibꝰ
ait·Iſte nunꝙ̄ frangi poſſint nec
ſupari quouſqꝫ filius naſcens de
virgine ſit a patre ſuo ad occidẽ-
duꝫ datus. ⁊ virtꝰ ſanguinis illiꝰ
has armaturas confringet· Qui
vero non poterant intelligere ꝙ
filius de virgine natus patrẽ ha
beret illis armaturis ſubſcriptõꝫ
poſuerunt·Hec fortitudo eterna
Dum autem xp̄us mortuꝰ ⁊ cruci
fixus fuiſſꝫ·⁊ gẽtiles ingreſſi fuiſ
ſent templuꝫ viderũt armaturas
ofractaſ ⁊ pforatas·vñ pꝰ hͦ mlti
de t̄ra cõuerſi illa ſũt ⁊ baptizati

8°

¶ Octauo eſt ſaluatiua. Legitur
in libello de vij. ſapientibꝰ Q, ſu-
per columnā Virgilius fecit ſpe-
culum ꝑpulcerrimū huiꝰ ꝓprieta-
tis ⁊ cōditōnis ꝙ qn̄cunqꝫ aliqđ
regnum preparabat bellū vel inſidi-
as illi ciuitati ſtatim in ſpecło re-
lucebant omnia. ⁊ tunc illi ciues
muniebāt ſe. ⁊ ꝓparabāt ad bellū.
Jta ſemꝑ ꝑ ſpeculū ſaluarētur ab
hoſtibus ſuis. Loquēdo ſpūaliter
iſte virgilius eſt ſpūſſanctus. qui
i ciuitate vite preſentis erexit co
lumnā. ⁊ hec colūba eſt crux xp̄i.
Jn hac ſiquidem columna poſuit
ſpeculum. ⁊ iſtud ſpeculū habens
plumbum. ⁊ vitrum eſt xp̄s bene
dictus hn̄s diuinitatem ⁊ humaī
tatēꝫ in quo ꝑfecte relucent ⁊ re-
preſentātur omnes ad ſalutem ⁊
ſaluatōnēꝫ nr̄am. om̄s inſidie pec
catoꝝ. ⁊ illa ꝑ que victoriāꝫ đ eis
hēmus. nam ſi aſpiciamus eiꝰ ca-
put coronatum de ſpinis penetrā
tibꝰ vſqꝫ ad intima euellentibus
pilos. ⁊ denudātibus carnēꝫ vſqꝫ
ad oſſa tūc aſpiciemus obediētiā
inſurgere contra nos que tolli n̄
poteſt niſi ꝑ alliditōnem ꝓprie vo
luntatis. Jterum ſi aſpiciamꝰ ca-
put iſtius ſpeculi videbimꝰ in eo
inclinatōnem. ⁊ hic cognoſcemus
magtudinem pare inſidias eo ꝙ
ſupplicat ad nr̄am ꝯuerſionem et
contemnimus. vocat ⁊ rēnuimus.
aſpectat ⁊ fugimꝰ. ¶ Tercō ſi cō-
ſideremꝰ in iſto ſpeculo lacrima-
rum effuſionem. quas effudit pro
pctōribus. vt nos ad miāꝫ ꝓuoca
ret. ⁊ ad compatiendū tribulatis
agnoſcemꝰ ꝙ malicia parat inſi-
dias contra nos. ¶ Quarto ſi cō
ſidēmus in iſto ſpeculo aures i q̄-
bus verba irriſoria criminoꝝ fal-
ſoꝝ impoſitio. ꝯtumeliaꝝ vitupa-
tio fuerunt impreſſa ⁊ tanq̄ ꝑfe-
cte humilis. vt ſurdus non audie
bat. videbimꝰ ꝙ pcīm ſupbie in-
ſidias nobis parat. ¶ Quinto ſi
cōſideremꝰ in hoc ſpeculo os ⁊ v̄
ba que fuerūt ſumme clementie.
dum ꝑ crucifixoribus orauit pro
nobis doluit qui ꝑ ſe non habuit
vnde doleret. ⁊ ſemꝑ pluſq̄ petē-
tur donauit videbimus ꝙ blaſfe
mia pat inſidias contra nos ¶ Si
aūt cōſideremꝰ eius nuditatē va
nitas mundi parat inſidias cōtra
nos ¶ Octauo ſi ꝯſideremꝰ aper-
turas manuū videbimꝰ ꝙ auari-
cia parat inſidias ꝯtra nos. Non-
no ſi cōſidēmus brachioꝝ exten-
ſionem ꝓpter nimiā caritatēꝫ. idē
videbimus de inuidia. Decimo ſi
conſidēmus corporis totiꝰ liuoēs
apparebit ꝙ luxuria inſidiatur ī
nobis. Vndecimo ſi conſidēmus
lateris apturāꝫ ꝯgnoſcemꝰ ꝙ ira
inſidiatur nobis. Duodecimo ſi ꝯ
ſidēmus pedū clauaturas videbi
mꝰ pigritiam. ¶ Item ad idem
Legitur in libro de. vij. doīs ſpi-
Q, fuit quidam leo qui in quodā
nemore fuit a quodā ſpente aſtri
ctus. ⁊ cum immeret ſibi mortis
piculum venit quidam miles ve-

nando ⁊ interfecto ſerpẽte ſalua-
uit leonem· Finaliter duo accide-
rũt· vnũ ꝙ leo cõtinue ſecutus eſt
liberatorẽ ſuũ· Scdm̄ qḋ accidit
fuit ꝙ miles volens recedẽ in na
ui leonez nõ potuit collocare· Cũz
ergo miles recedẽt ⁊ leo eum ſe-
qui vellet in mari poſuit ſe ad na
tandum· tãdiu ſecutus eſt eũ quo
uſqꝫ mortuꝰ eſt· Loq̄ndo ſpũaliter
Leo eſt homo· ſpens eſt diabolus
vel pct̄m· miles ſaluans xp̄s· ⁊ qꝛ
iſte aſcendit i naul crucis nec eũ
poſſumꝰ ſequi ſeq̄mur eum ꝑ ma-
re pñie· ⁊ tãdiu ſtemꝰ i eo donec
mors nobis occũrat· ¶ Item ad
idem· Legitur in li· de ſeptẽ dois
ſpũſſ· Q, fuit quidã paſtor qui vi-
dens leonẽ captũ i vinculis libe-
rauit eum· ⁊ tandez iteꝝ capitur
leo· ⁊ regi preſentatꝰ ⁊ i gabia cu-
ſtodit'· Cũqꝫ paſtor morti adiudi-
catꝰ· vulneratꝰ ⁊ plagatꝰ fuiſſꝫ ꝓ
iectus leoni ad deuorãduz· leo eũ
agnoſcens· licz eſſꝫ famelicꝰ ei nõ
nocuit· ymo cuz lingua ⁊ vngulis
curialiter ſaniem vulneꝝ detge-
bat· Loquẽdo ſpũaliter· Leo ē hõ
ligatus vinculis pctõrum· paſtor
nos liberãs eſt xp̄s qui ↄdemna-
tus ad mortem proijcitꝰ nobis· ⁊ c̄
¶ Item ad idem· Legitur in Vi-
taſpatꝝ Q, quedam leena cecos
habẽs catulos eos ad q̄ndam ſe-
nem abbatem adduxit· qui cuz ſi-
gnis ⁊ vocibꝰ illumiationez poſtu
labat· Tũc ſanctus emiſſis oroni-
tus ad deum viſus eis reſtituit'·
Qui nõ ingrati de omni pda c ipra
pellez ei apportabãt· Loq̄ndo ſpi
ritualiter· Leena eſt mr̄ eccl̄ia· fi-
deles catuli ꝑ pct̄m originale ⁊ ꝑ
ignorantiã excecati· ⁊ qꝛ illumīnã
tur a xp̄o· pellẽ ſupfluitatũ reruz
tpaliũ ꝑ eleõſias dñi ſibi afferre

De Pauptate

Pauptas multa bona idu
cit i nobis· ¶ Prio eſt ma-
loꝝ fugatiua· Legitꝰ in li
bro de vij· doms· ſſ· Q, dũ quidaz
monitꝰ vt ordinẽ pdicatoꝝ itrarꝫ
dũ retrahẽtur ꝓpt pauptatẽ ordi
nis· dum vna nocte i camera ſua
ſtarꝫ vidit q̄ndã iuuẽculã portari
i humeris xp̄i q̄ ait· Ego ſuz pau-
ꝑtas ſedẽs i dextra ⁊ amicos me-
os collocãs· i eadẽ ꝑte me aman-
tes hõrant ãgeli· xp̄us recipit· pa-
diſuz diuidit ⁊ puritatẽ cuſtodit·
Tũc ille ſummo mane ſurgẽs car
ne deuicta ordinem eſt igreſſus·
Itẽ ad idẽ· Leꝰ in vitaſpa· ꝙ q̄dã
pi hñs vnũ lodicẽ de medietate
ſe coopiebat· aliã ſibi omittebat·
⁊ qꝛ erat frigꝰ maximũ· ſemꝫ ſur-
rexit ⁊ ait· Grãs ago tibi dñe q̄a
multi diuites ſunt i inferno· ego
vero hic cum pauptate· que ē cu-
ſtos miſericordie· fundamentum
xp̄iane religionis· ſanatiua vulne
rum auaricie· iſtructiua ſobrieta-
tis· Hic hito ⁊ vado q°cũqꝫ volo·
¶ Scda eſt ditatiua· Refert Ja-